

N:o 182.

Af herr **P. Hörnstén**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till aktiebolaget Nautanens kopparfält af kronan tillhörig mark i Gellivare socken af Norrbottens län m. m.

I till innevarande Riksdag aflåten nådig proposition, n:o 13, har Kungl. Maj:t föreslagit, att till aktiebolaget Nautanens kopparfält måtte från kronomark i Gellivare socken bland annat upplåtas på 50 års arrendetid ett område, som å af förste landtmätaren C. A. Sjöberg år 1902 upprättad karta finnes med röda gränslinjer utmärkt och med litt. B och C betecknad, mot villkor, som i propositionen närmare föreslagits.

Nautanens arbetarbefolkning, som i fråga om kommunikationer med den yttre världen lever i den mest ogynnsamma ställning, så länge ingen annan förbindelseled finnes med närmaste kulturcentra än bolagets linbana till Koskulls kulle eller den 22 km. långa landsvägen till Gellivare station, hafva i fråga om berörda markupplåtelse uttryckt sina bekymmer att, om nämnda arrendeupplåtelse kommer till stånd i sin *helhet*, det för dem blefve ännu svårare att existera som fria arbetare, hvarförutom behöfliga yrkes- och näringsidkare samt föreningar skulle vara ur stånd att skaffa egna-hems-tomter annat än genom att stå i visst mer eller mindre tvunget förhållande till bolaget, som redan börjat visa tecken till att vilja öfva trucksystem, i det order utfärdats om att arbetarne skola göra sina inköp hos den i bolagets hus inrymda handelsaffären med dess mången

gång underhaltiga men ändå oskäligt dyra varor och, att arbetarne, därest de icke iakttog denna order, riskerade sitt bibehållande i bolagets tjänst. Själfva anse de därför nödvändigt, att södra delen af det till arrende åt bolaget föreslagna med litt. C betecknade området borde i stället »upplåtas för allmänt bebyggande och regleras i tomter af sådan beskaffenhet, där jordmänen sådant medgifver, att jämte byggnadstomt ett mindre område för odling jämväl tilldelades tomten». — De hafva som skäl för denna förändring, förutom de redan angifna, anført, »att bolagets nuvarande byggnader hufvudsakligast befinna sig på utmålsjorden» och att mycken utmålsjord ännu finnes, som kan bebyggas utan hinder för grufdriften. Får bolaget köpa det till köp föreslagna området och därtill arrendera litt. B, anses bolagets behof vara till fullo tillgodosedt.

Då redan förut såväl vid gruffält som stationssamhällen mark från kronan upplåtits till allmänt bebyggande, så torde äfven i afseende på Nautanens kopparfält samma förmåner böra komma arbetare, yrkesidkare och föreningar till del, hvarjämte det förslag till lösning af egna-hemsfrågan, som *jordupplåtelse till odling* i samband med tomts reglering innebär, torde böra tagas under bepröfvande. När svenska medborgare i en aflägsen skogstrakt önska bilda egna hem, synes detta böra innebära vissa garantier för såväl industriens som den öfriga kulturella utvecklingens framtid i detta vårt framtidsland.

På grund häraf får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen, med afslag å Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition i hvad den afser utarrenderande af området litt. C, för sin del ville besluta, att ifrågavarande område måtte till allmänt bruk för bebyggande och odling upplåtas.

Stockholm den 16 februari 1904.

P. Hörnstén.